

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

/проф. Василь БАЛУХ/
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Філософія

обов'язкова

Рівень вищої освіти

перший бакалаврський

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та
комп'ютерних наук

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Філософія** складена відповідно до освітньо-професійних програм: «Електроенергетика, електротехніка електромеханіка» (Прот. №6, від 30.06.2020 р.); «Мікро- та наносистемна техніка» (Прот №5, від 26.04.2021 р.); «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка» (Прот. №5, від 26.04.2021 р.); «Телекомунікації» (Прот.№6, від 30.06.2020 р.); «Видавництво та поліграфія» (Прот. №7, від 30.06.2022 р.); «Безпека інформаційних та комунікаційних систем та Інтернету речей» (Прот.№ 4, від 28.03.2022 р.); «Кібербезпека» (Прот.№4, від 28.03.2022 р.); «Інтелектуальний аналіз даних в комп'ютерних інформаційних системах» (Прот. №7, від 30.06. 2022 р.); «Комп'ютерна інженерія» (Прот. №7, від 30.06.2022 р.); «Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем та засобів Інтернету речей» (Прот. №7, від 30.06.2022 р.); «Алгоритмічне та програмне забезпечення комп'ютерних систем» (Прот. №6, від 26.05.2022 р.); «Інженерія програмного забезпечення» (Прот. №6, від 30.06.2019 р.); «Програмна інженерія» (Прот. №10, від 25.05.2022 р.); «Менеджмент програмного забезпечення та англійська мова» (Прот. № 6, від 31.05.2021 р.); «Інформаційні системи та технології» (Прот. №7, від 31.08.2020 р.); «Середня освіта (трудове навчання та технології)» (Прот.№7, від 30.06.2021 р.); «Професійна освіта (машинобудування)»(Прот.№7, від 30.06.2021 р.); «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка» (Прот.№11, від 25.10.2021 р.), «Фізика та астрономія (Прот. №7 від 30.06.2021 р.)».

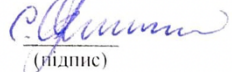
(назви ОПП з датою останнього затвердження, для яких читається навчальна дисципліна)

Розробники: Бродецький Олександр Євгенович, доц. каф. філософії та культурології, д.філос.н., доцент; Рошкулєць Роман Георгійович, доц. каф. філософії та культурології, к.філос.н., доцент; Руснак Ігор Генадійович, асистент каф. філософії та культурології, к.філос.н.; Балінченко Світлана Петрівна, доц. каф. філософії та культурології, к.філос.н., доцент; Мартиненко Олександр Петрович, асистент каф. філософії та культурології, к.філос.н.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОПП і методичною радою навчально-наукового інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

Голова методичної ради навчально-наукового інституту (Струк Я.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

Завідувач кафедри (Рупташ О. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено

Науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради (Балух В. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Метою навчальної дисципліни

Курс належить до обов'язкових дисциплін і вивчається у 8 семестрі. Він є взаємопов'язаним з іншими гуманітарними дисциплінами, що формують світогляд студента, загалом же він є інтегративним і, до певної міри, квінтесенцією гуманітарного знання, оскільки сама філософія в історії культури займає особливе місце і має особливий статус — цілісного і ціннісного гуманітарного знання. Водночас філософія як знання і як світогляд є своєрідним містком між точними і гуманітарними науками, будучи однаково потрібною і корисною для обох попри свій переважно гуманітарний характер. Вона узагальнює і поглиблює знання не лише з історії і теорії культури, політології, соціології тощо, а й з історії науки, методики й методології наукових досліджень, поєднуючи воедино теоретичне знання, дотичне до цілої низки курсів теоретичного і практичного спрямування — наук про природу і наук про людину. Курс ознайомлює здобувачів вищої освіти з теоретичними та методологічними передумовами актуалізації, способами розв'язання і векторами трансформації численних філософських проблем, як світоглядно-теоретичних, так і теоретико-методологічних, що ставилися й розв'язувалися у філософії упродовж багатьох століть, особливо акцентуючи на світоглядно-ціннісних проблемах ХХ — початку ХХІ століття. Дисципліна вводить студентів в курс специфіки різноманітних філософських концепцій зарубіжних і українських філософів та допомагає підготувати підґрунтя для вибудови уявлення про особливості сучасного стану розвитку філософського знання, знайомлячи з ключовими ідеями, концепціями, поняттями та підходами, що сформувалися в межах філософії. Також дає змогу сформулювати власну теоретико-методологічну позицію. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасне світоглядно-філософське знання в найрізноманітніших світоглядних, методологічних, ціннісних і теоретико-пізнавальних його проявах. Звісно, в межах передусім тих тем, що запропоновані для вивчення, а саме, пов'язаних з предметом філософії, ключовими віхами історії філософії, основними проблемами філософії науки та епістемології, проблемами практичного спрямування, пов'язаними з аналізом різних джерел інформації, проблемами сучасної філософії свідомості, а також філософії моралі і цінностей. Водночас методологічний апарат, ключові поняття і категорії курсу варто сприймати і осмислювати в універсальному загальнокультурному спектрі, враховуючи, що філософські питання перебувають в становленні, як значною мірою незавершені і відкриті для подальших змін.

Метою навчальної дисципліни є з'ясування ключових тенденцій трансформації філософії в світі й Україні впродовж століть, вирізнення найбільш показових філософських концепцій сучасного періоду її розвитку, формування у студентів інтересу до розв'язання світоглядно-філософських проблем, формування філософської культури мислення, пізнання світу і самого себе, навичок ключових філософських методологій, формування загальнолюдських і національних цінностей.

Завдання дисципліни. Компетентності, що формуються: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових ідей при діях в нестандартних ситуаціях; здатність планувати свою діяльність працюючи автономно; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність самостійно оволодівати знаннями; навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на

основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

2. Результати навчання

В результаті опанування курсу студент повинен:

у *когнітивній (пізнавальній) сфері* упорядковувати знання у логічній послідовності та систематичності, аргументувати наведені міркування; аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї; критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати; аналізувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність аргументації, виділяти продуктивні ідеї; підтримувати і виявляти увагу і толерантність до іншої думки, здійснювати аналіз її змісту та структури та виробляти адекватну відповідь і ставлення на неї.

в *емоційній (афективній) сфері* давати відповіді й розуміти пояснення в інтелектуальній полеміці; формувати власну точку зору і ціннісні настанови стосовно вирішення проблем у сфері філософії; прагнути оптимальних рішень та ясності умовиводів; демонструвати вміння працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

В результаті опанування курсу студент повинен:

знати :

- комплекс основних філософських категорій та понять;
- особливості основних філософських напрямків, течій та шкіл;
- розуміти сенс інтелектуального і соціокультурного призначення філософії, її пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі;
- зв'язок психологічних, філософських і педагогічних теорій формування особистості.

вміти:

- знаходити, класифікувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- встановлювати зв'язок між окремими твердженнями в загальній системі поглядів і переконань;
- розпізнавати типові помилки в аргументації;
- дискутувати на запропоновані теми;
- аргументувати власну позицію у розв'язанні світоглядних проблем, спираючись на визначені філософські підходи;
- використовувати філософські методи дослідження у своїй науковій, суспільно-політичній та громадській діяльності

Навчальна дисципліна спрямована на забезпечення наступних загальних **компетентностей**, визначених ОПП:

КЗ 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

У межах вивчення дисципліни «Філософія» студенти набувають наступних програмних результатів навчання:

ПРН 10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Філософія»										
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	самостійна робота	Індивідуальні заняття	
денна	4	8	4	120	2	13	13	88	6	екзамен

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні проблеми теоретичної філософії: методи, методології, знання, наука, інформація												
Тема 1. Предмет філософії 1. Ключові передумови виникнення філософії. 2. Філософія та інші форми світогляду 3. Основні розділи теоретичної і практичної філософії 4. Ключові функції філософії. Значення філософії в житті людини і суспільства.	13	1	1			11	-	-	-	-	-	-	
Тема 2. Ключові проблеми і поняття класичної філософії	16	1	2		1	12	-	-	-	-	-	-	

1. Пошук першопричин буття у ранній натурфілософії 2. Основні риси методу Сократа 3. Вчення про ідеї Платона 4. Метафізика Арістотеля 5. Моральне вчення стоїків												
Тема 3. Теорія пізнання і філософія науки 1. Основні категорії гносеології 2. Ключові пізнавальні стратегії в історії філософії 3. Емпіричне і теоретичне пізнання. 4. Суб'єкт і об'єкт пізнання 5. Основні концепції істини	17	2	2		1	12	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Довіра до інформації з зовнішніх джерел 1. Вчення про ідоли Ф.Бекона та ідея універсального сумніву Р.Декарта 2. Поняття постправди 3. Основні види логічних помилок	16	2	2		1	11	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ1	62	6	7		3	46	-	-	-	-	-	-
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Ключові проблеми практичної філософії: свідомість, свобода, відповідальність, мораль, цінності											
Тема 5. Філософія свідомості 1. Свідомість як культурний феномен і явище людського буття 2. Будова свідомості 3. Свідомість і мова 4. Свідомість і самосвідомість 5. Свідомість і підсвідоме	19	2	2		1	14	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Свобода і відповідальність 1. Визначення	19	2	2		1	14	-	-	-	-	-	-

свободи в історії філософії 2. Свобода як моральна цінність 3. Відповідальність як моральна якість 4. Зв'язок свободи й відповідальності												
Тема 7. Філософія моралі та цінностей 1. Визначення цінності. 2. Неокантіанські теорії цінностей 3. Вчення Ф.Ніцше про мораль і цінності 4. Сучасна практична філософія та її моральний зміст 5. Етичне вчення Г.Сковороди	20	3	2		1	14	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	58	7	6		3	42	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	13	13		6	88	-	-	-	-	-	-

3.3. Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Філософія як явище духовної культури людства 1. Культурні, політичні та економічні передумови виникнення філософії. 2. Філософія та інші форми світогляду: а) філософія і міфологія; б) філософія і релігія; в) філософія і наука; г) філософія і мистецтво. 3. Основні розділи теоретичної і практичної філософії та розв'язувані в них проблеми. 4. Ключові функції філософії. Значення філософії в житті людини і суспільства	1
2	Основні проблеми і поняття класичної філософії. 1. Пошук першопричин буття у ранній натурфілософії (Фалес, Анаксимен, Анаксимандр, Піфагор, Геракліт). 2. Життєвий шлях і філософія Сократа: а) моральний подвиг Сократа; б) моральність як знання; в) метод Сократа: іронія і майєвтика. 3. Філософія Платона: а) світ ідей і світ речей; б) пізнання як пригадування; в) ідеальна держава. 4. Філософське вчення Арістотеля:	2

	<p>а) категорії метафізики: вчення про чотири причини; потенція і акт, матерія і форма; ентелехія; ідея першодвигуна;</p> <p>б) етичні ідеї: види чеснот, спільне благо; золота середина.</p> <p>5. Моральне вчення стоїків (Сенека, Епіктет, Марк Аврелій).</p>	
3	<p>Теорія пізнання та філософія науки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні категорії гносеології: знання, пізнання, суб'єкт пізнання, об'єкт пізнання, пізнавальний оптимізм, скептицизм, агностицизм, рефлексія. Види пізнання. 2. Емпіризм і сенсуалізм та раціоналізм як гносеологічні позиції. Емпіричне і теоретичне пізнання. 3. Трансценденталістська концепція пізнання І.Канта. Синтез категорій, розсудок і розум, феномен і ноумен, "річ в собі". 4. Діалектичне вчення Г.Гегеля. Пізнання як самопізнання Абсолютної ідеї. Засади діалектики: єдність мислення і буття, єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість, єдність історичного й логічного, заперечення заперечення. 5. Основні концепції істини: кореспондентська, семантична концепція А.Тарського, діалектико-матеріалістична, фаллібілістична концепція Дж. Дьюї і К.Поппера, когерентна, прагматистська, конвенціалістська. 	2
4	<p>Філософія свідомості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ключові ознаки свідомості. 2. Проблема походження свідомості. Чинники походження свідомості. 3. Проблема ідеальності свідомості. 4. Свідомість і мова. 5. Структура та функції свідомості. 6. Свідоме і несвідоме. 7. Свідомість і самосвідомість. 	2
5	<p>Мисленнєві експерименти в сучасній філософії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. тест Тьюрінга; 2. "мізки в діжці" (Х.Патнем); 3. "жук в коробці" (Л.Вітгенштейн); 4. "машина з виробництва особистого досвіду" (Р.Нозік); 5. "завіса невідання" (Дж.Ролз); 6. "чого не знала Мері?" (Ф.Джексон); 7. "аргумент зомбі" (Д.Чалмерс); 8. "китайська кімната" (Дж.Сьорл). 	2
6	<p>Філософія свободи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Умови добровільності дій. 2. Свобода, детермінізм, індетермінізм. 3. Мозок і свобода волі. 4. Інкомпатибілізм і компатибілізм. 5. Позитивна і негативна свобода. 6. Свобода самовираження. 7. Здійснення свободи в моральній площині. 	2
7	<p>Філософія моралі й цінностей</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неокантіанська гуманітарна методологія і вчення про цінності 2. Вчення про надлюдину і переоцінку цінностей Ф.Ніцше 3. Ідея універсальної етики у комунікативній практичній філософії 4. Філософія серця і моралі Г.Сковороди 	2

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми, зміст завдання
---	----------------------------

1.	Предмет філософії. Проаналізуйте зміст лекції А.Баумейстера; - випишіть основні поняття; - коротко, тезисно викореміть основні думки і свою позицію щодо них https://www.youtube.com/watch?v=jRQtCLLmaSA2 .
2.	Ключові проблеми і поняття класичної філософії. Опрацюйте твір античного філософа Платона «Теетет», дайте відповідь на питання: З якими проблемами зіштовхується Сократ і його співрозмовник Теетет у процесі встановлення «що є знання?» Які висновки на основі цього діалогу можна зробити?
3.	Теорія пізнання і філософія науки. Проаналізуйте мисленнєвий експеримент К.Поппера з його статті “Об’єктивне знання. Еволюційний підхід”. Встановіть, що нового Ви з’ясували стосовно проблеми об’єктивного і суб’єктивного знання, читаючи цю працю.
4.	Довіра до інформації із зовнішніх джерел. Для кращого розуміння способів поширення інформації у суспільстві (серед ваших друзів та знайомих) пропонуємо трохи погратись – результати вашої гри опишіть у вигляді короткої аналітичної доповіді: https://ncase.me/crowds/uk.html
5.	Філософія свідомості. Проаналізуйте на вибір якийсь із мисленнєвих експериментів у філософії свідомості (китайська кімната, чого не знала Мері, аргумент зомбі тощо) і викладіть свої висновки письмово в обсязі до 5 сторінок.
6.	Свобода і відповідальність. Aggregate Freedom Score. Порівняння країн за рівнем свободи. Оберіть три будь-які країни з переліку (по одній - Free, Partly Free, Not Free): https://freedomhouse.org/countries/freedom-world/scores Порівняйте дані моніторингу (за 1-2 пунктами), зробіть висновок про те, чи забезпечено в цих країнах максимум щастя для якомога більшої кількості громадян.
7.	Філософія моралі та цінностей. Зіграйте у гру (за вибором): https://www.philosophyexperiments.com/moralityplay/Default.aspx або https://www.moralmachine.net/ Чи погоджуєтесь ви з інтерпретацією Ваших результатів? (поясніть – чому) Які питання, на Вашу думку, є некоректними в тесті? Як би Ви вдосконалили цей тест?
8.	Філософія моралі та цінностей. Проаналізуйте зведені в таблиці результати класифікації цінностей Г.Ріккєрта, Г.Мюнстерберга і М.Шелєра. Порівняйте їх і дайте відповідь на питання, яка з даних систем є ближчою Вам, які цінності видаються важливішими і чому?

3.5. Тематика індивідуальних (додаткових) завдань

№ з/п	Назва теми
1.	Філософія та критичне мислення
2.	Витоки психофізичної проблеми у філософії Р.Декарта
3.	Сучасні інтерпретації ідолів Ф.Бекона
4.	Істина й омана
5.	Цифрова інформація як засіб маніпуляції в сучасному світі
6.	Сильні й слабкі сторони лібералізму
7.	Ціннісна криза ідеологій в сучасному світі
8.	Філософія як шлях самотворення
9.	Мисленнєвий експеримент як метод дослідження у філософії свідомості
10.	Аргументи й контраргументи щодо наукового реалізму
11.	Інтелектуальна автономія: виклики сучасності
12.	Проблема теодицеї та відповідальності людини за зло у світі
13.	Об’єктивні й суб’єктивні сторони моралі й моральності

4. Форми і методи навчання

Форми навчання – проблемні, інтерактивні лекції та лекції – візуалізації, семінарські заняття – онлайн чи офлайн у формі інтерактивної комунікації: кооперативне навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, самостійна пошукова робота.

Підходи до навчання: використовуються студентоцентрований, проблемноорієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи. Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи навчання.

Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи навчання.

4.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Серед основних – класична лекція, інтерактивна лекція, орієнтовані за засвоєнні теоретичних та практичних моделей, що пропонує філософія в межах визначеної програмою проблематики. Серед основних прийомів утримання уваги використовуються проблемні питання, елементи меметики та мнемоніки з метою ефективного засвоєння студентом матеріалу.

4.2 Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Окремо застосовується бесіда як інтегративний компонент лекції – ключовою функцією якої є мотиваційно-стимулююча діяльність.

Використання ситуативних задач, ігор, з пізнавальною метою підвищують увагу та мотивацію студента та покращують засвоєння теоретичного матеріалу. Використання дискусій та аналізу життєвих ситуацій допомагає розвинути компетентності, спрямовані на формування культури мислення, логічного та послідовного викладу думок тощо.

Здійснюється широке використання кейс-методів – обговорення конкретних (реальних) ситуацій з метою досягнути освітніх цілей високого рівня за таксономією Блума.

5. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова робота, відповідь студента, заслуховування доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, термінологічні диктанти, тести, аналіз різних видів повідомлень (наукової статті, доповіді, виступу у ЗМІ тощо), студентські презентації та виступи на наукових заходах. та ін.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Засобами оцінювання виступають:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- створення інфографіки, інтелект-карти та словникової статті на задану тему;
- презентація на задану тему;
- доповідь на науковій конференції.

Форми поточного контролю та кількість балів за їх виконання

№ з/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Перевірка знань, отриманих на лекції	Обов'язково	2
2	Робота на практичних заняттях	Обов'язково	5
3	Аудиторне тестування	Обов'язково	3
4	Виконання завдань (організація студентами в творчих групах ігор на моделювання ситуацій, диспутів, групової взаємодії з використанням Kahoot!, «повільного читання» фрагменту твору)	Обов'язково	3-5 (залежно від рівня складності проведення і підготовки)
5	Письмова робота (може містити кілька письмових завдань у ЗМ)	Обов'язково	10 (ЗМ 1) 15 (ЗМ 2)
6	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові питання	За бажанням	2
7	Написання есе (1-2 сторінки)	За бажанням	3
8	Підготовка 5-хвилинної презентації та виступ в аудиторії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5
9	Підготовка тез до наукової конференції (за філософською проблематикою)	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5/7/10 (університетська/всеукраїнська/міжнародна конференція)
10	Проведення інтерактивного заходу за тематикою курсу (для потоку / факультету / загальноуніверситетського рівня) – вистави, дискусії, гри Kahoot!, філософськомистецького вечора, екскурсії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	3/7/10 (рівень потоку/ факультету / університету — хоча б для 2 факультетів)

Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе (проекту), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою.

Для підсумкового контролю: підсумковий тест (Moodle) / усний екзамен.

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання з комунікативної філософії є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінка /А/ "Відмінно" -/90-100 балів/ виставляється, якщо студент:

- вільно володіє поняттєво-категорійним апаратом курсу;
- виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом.
- Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту.
- Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів.
- Матеріал викладається послідовно й логічно.
- У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності.
- Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент). - аналізує тексти та проблеми на високому рівні.

Оцінка /B/ “Добре”-/80-89/ виставляється, якщо студент:

- знає теоретичний матеріал курсу;
- орієнтується в першоджерелах, знає їх основні ідеї;
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою пізнавальної діяльності;
- аналізує тексти та проблеми на достатньому рівні наводить аргументи і приклади.

Оцінки /C/ “Добре”-/70-79/ заслуговує студент, який:

- вільно орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах, демонструє системне знання;
- володіє мовою філософії, її понять і категорій;
- аргументує свої відповіді прикладами з теорій представників філософії.

Оцінка /D/ “Задовільно”-/60-69/ заслуговує студент, який:

- орієнтується в основних положеннях матеріалу підручників і лекційного курсу;
  - знає основні ідеї першоджерел, але не може повністю розкрити їх зміст;
- демонструє несистематизоване знання програмного матеріалу, відсутність конкретного аналізу питань, поверховість викладу;
- затрудняється розкрити практичне і теоретичне значення знання.
- вміє пов'язувати теоретичний матеріал з практикою аналізу текстів та проблем за наявності опори.

Оцінка /E/ “Задовільно”-/50-59/ виставляється студенту, який:

- виявив поверхові знання програмного матеріалу;
- не здатний аргументувати свою відповідь;
- називає основні ідеї, принципи, категорії філософії, але недостатньо знає їх зміст і функціональне призначення;
- вміє аналізувати окремі аспекти дискурсу, за наявності опори.

Оцінка /FX/ “Незадовільно”-/35-49/ виставляється студенту, який:

- не засвоїв більше половини програмного матеріалу;
  - не знає змісту першоджерел;
  - не володіє основними поняттями і категоріями філософії;
- не може проаналізувати окремі аспекти тексту чи проблеми, навіть за наявності опори. *Оцінка /F/ “Незадовільно”-/1-34/ виставляється студенту, який:*
  - не орієнтується у програмному матеріалі і першоджерелах.

Набрана студентом кількість балів є основою для виставлення оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (дуже добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (достатньо)
35-49	Fx	2 (незадовільно) з можливістю перездачі
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів		
Змістовий модуль № 1				Письмова робота	Змістовий модуль № 2				Письмова робота	
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7			
5	5	5	5	10	5	5	5	15	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Основна література

- Фюрст М., Трінкс Ю. Філософія. - К., 2018. - 544 с.
- Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. - К., 2017. - 237 с.
- Лютий Т. Пригоди філософських ідей західного світу (від давнини до сучасності). - К., 2021. - 384 с.
- Кримський С.Б. Запити філософських смислів. - К.: ПАРАПАН, 2003. - 240 с.
- Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей. В 4-х т. - К., 2022.
- Причепій Є. Філософія: підручник / Є. Причепій, А. Черній, Л. Чекаль. – К.: Академвидав, 2005; 2009. – 592 с.
- Петрушенко В. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Л.: Львівська політехніка, 2019.
- Філософія (під ред. Л.Губерського) — Х., 2018.
- Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с
- Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; За ред. В.І. Ярошовця. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
- В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Т.В.Лютий, Г.І.Шалашенко, Є.І.Андрос, А.М.Дондюк, Г.П.Коваadlo, Н.В.Хамітов, О.А.Ярош, В.П.Загороднюк. Людина в цивілізації XXI століття: проблема свободи. – К.: Наук. думка, 2005. – 272 с.
- Лісовий В.С. Культура. Ідеологія. Політика. - К., 1997.
- Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: Проблема людини та її меж. - К., 2019.

7.2. Додаткова література

- Рассел Б. Історія західної філософії – К., 1995.

15. Табачковський В. Г. Людина – Екзистенція – Історія. К., 1996.
16. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. - К., 1996.
17. Попович М. Філософія свободи. - Х., 2018.
18. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.

8. Інформаційні ресурси

- <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І.Мечникова.
- <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html> Сайт ОНУ ім. І.І.Мечникова.
- <http://www.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. М.Горького.
- <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.
- <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.
- <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського.
- <http://www.philosof.onu.edu.ua/> Сайт філософського факультету ОНУ ім. І.І.Мечникова.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).
- <http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

Індексовані журнали та тематичні ресурси:

Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication

<https://www.ingentaconnect.com/content/intellect/ejpc/2009/00000001/00000001>

Journal Meta: Research in Hermeneutics, Phenomenology, and Practical Philosophy (Archives) <https://www.metajournal.org/archive.php>